

MẮT THẦN NÚI

KỲ QUAN THIÊN NHIÊN GIỮA THUNG LŨNG

Mắt Thần Núi - món quà của tạo hóa

Giữa thung lũng Bản Danh, xã Trà Lĩnh, có một ngọn núi được thiên tạo với hình dáng rất đặc biệt. Một lỗ hổng lớn xuyên qua thân núi, trông tựa như một con mắt khổng lồ, đó là Danh thắng Mắt Thần Núi, có tên gọi địa phương là Phja Piót, nghĩa là núi thủng. Theo các nhà khoa học, khảo cổ học, cấu trúc này là dấu tích của quá trình hình thành địa chất kéo dài hàng triệu năm.

Mắt Thần Núi là một hang khô hình thành trong đá vôi có tuổi Carbon - Pecmi, cách ngày nay hơn 300 triệu năm, ở độ cao khoảng 650-700 m. Bao quanh danh thắng là những dãy núi đá trập trùng, những dòng suối uốn lượn bên thảm cỏ rộng xanh mướt. Thỉnh thoảng, mây trắng lơ lửng ôm lấy các dãy núi, tạo nên khung cảnh núi non và mây trời hòa quyện giữa vùng non nước Cao Bằng.

Mắt Thần Núi nằm trong quần thể danh lam thắng cảnh hồ Thang Hen, với hệ thống 36 hồ liên thông qua dòng chảy trên mặt đất và dưới lòng đất. Gần đó còn có hồ Nặm Chá, một điểm cảnh quan lân cận.
Danh thắng gắn với truyền thuyết về chàng trai người Tày tên Sung. Theo chuyện kể dân gian, 36 bước chân của chàng trên đường về kinh đã tạo thành 36 hồ lớn nhỏ; lỗ thủng trên vách núi là dấu tích ngón chân chàng khi vấp vào đá. Truyền thuyết được lưu truyền cùng cảnh quan tự nhiên, làm cho Mắt Thần Núi thêm gần gũi trong ký ức văn hóa bản địa.

Cảnh quan nơi đây thay đổi theo mùa. Mùa xuân, hoa dại khoe sắc bên hồ; mùa hạ, nước dâng cao, mặt hồ mở rộng giữa núi rừng. Vào mùa khô, vùng đất trũng trước chân núi hiện ra thành đồng cỏ mênh mông, nơi trâu, bò và những đàn ngựa thong dong gặm cỏ dưới bầu trời rộng mở. Khi mùa nước đến, đồng cỏ lại nhường chỗ cho mặt hồ rộng, phản chiếu núi đá và mây trời. Cùng một thung lũng nhưng mỗi mùa mang một dáng vẻ khác nhau, khiến cảnh quan nơi đây luôn có sức cuốn hút riêng.

Ảnh: Phạm Hữu Tuyền

Ảnh: Bùi Tuấn Hùng

Với giá trị địa chất và cảnh quan đặc sắc, Mắt Thần Núi đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng là danh lam thắng cảnh cấp quốc gia năm 2021, đồng thời nằm trong hệ thống di sản của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Non nước Cao Bằng.

Không gian văn hóa bản địa

Không gian bản Danh hiện lên giữa thung lũng như một bức tranh với những mái nhà sàn cổ lợp ngói âm dương và hàng rào đá xếp thủ công bao quanh. Ruộng lúa, nương ngô đan xen, gắn với nhịp sống thường ngày của cư dân bản địa.

Đến Bản Danh, du khách có thể gặp gỡ người dân, tìm hiểu công việc và sinh hoạt thường ngày của bà con. Trải nghiệm văn hóa đôi khi bắt đầu từ những điều rất đỗi bình dị: thưởng thức món ăn địa phương, mua vài củ khoai, củ sắn, củ dong giềng do người dân trồng được, hay những con cá, con tôm bà con đánh bắt từ lòng hồ.

Những sản vật quen thuộc trong đời sống ấy cũng có thể trở thành một phần của hành trình khám phá, để du khách hiểu thêm về cách người Tày lao động, sinh hoạt và tận dụng nguồn thực phẩm từ thiên nhiên.

Không cần một chương trình trải nghiệm được chuẩn bị riêng, du khách vẫn có thể cảm nhận đời sống bản địa qua những cuộc gặp gỡ, những câu chuyện và những sinh hoạt diễn ra tự nhiên trong bản. Chính sự gần gũi ấy giúp chuyến đi đến Mắt Thần Núi có thêm chiều sâu, khi cảnh quan được khám phá cùng với cuộc sống của những người đang sinh sống giữa thung lũng.

Ảnh: Phạm Hữu Tuyền

Trải nghiệm giữa thung lũng Trà Lĩnh

Mùa nước nổi, du khách có thể kết hợp du ngoạn bằng bè mảng, kết hợp cắm trại qua đêm giữa thung lũng là trải nghiệm được nhiều bạn trẻ lựa chọn khi đến Mắt Thần Núi. Ở lại qua đêm cũng là cách để du khách đón bình minh, khi mặt trời dần xuất hiện qua lỗ thủng trên thân núi.

Khoảnh khắc ánh nắng đầu ngày xuyên qua "Mắt thần núi" thường thu hút những người yêu thích nhiếp ảnh và khám phá. Hình ảnh ấy thay đổi theo thời tiết, mây trời và thời điểm mặt trời lên, nên mỗi buổi bình minh lại có thể mang một vẻ đẹp khác nhau.

Mộc Homestay tại khu vực Bản Danh cũng là một lựa chọn lưu trú thú vị cho du khách. Dù nghỉ tại homestay hay dựng lều giữa thung lũng, du khách đều có thể dành thêm thời gian ngắm cảnh, cảm nhận sự chuyển đổi của thiên nhiên và tìm hiểu cuộc sống địa phương.

Mắt Thần Núi trong hành trình khám phá miền Đông

Mắt Thần Núi nằm trên tuyến du lịch phía Đông của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Non nước Cao Bằng, với chủ đề "Trải nghiệm văn hóa bản địa ở xứ sở thần tiên". Từ đây, du khách có thể kết nối hành trình với hồ Thăng Hen, hồ Nặm Chá và những điểm đến khác trong khu vực Trà Lĩnh.

Ảnh: Thế Vĩnh

Từ cấu trúc địa chất kỳ thú, thung lũng biến đổi theo mùa đến đời sống bình dị của cư dân bản địa, Mắt Thần Núi mang đến nhiều trải nghiệm cho hành trình khám phá miền Đông Cao Bằng. Gìn giữ cảnh quan, bảo vệ môi trường và tôn trọng không gian sống của người dân sẽ là điều cần thiết để những giá trị tự nhiên, văn hóa nơi đây tiếp tục được trân trọng.

Giữa núi đá Cao Bằng, "Mắt Thần Núi" vẫn mở ra giữa trời xanh, đồng cỏ và mặt nước theo mùa. Với du khách, đó là một khung hình đẹp, một buổi bình minh đáng nhớ hay một đêm cắm trại giữa thung lũng để hòa mình với thiên nhiên Trà Lĩnh, tìm hiểu đời sống sinh hoạt dân tộc Tày ở vùng đất này.

MOUNTAIN ANGEL EYE

A NATURAL WONDER IN THE VALLEY

In Ban Danh Valley, Tra Linh Commune, stands a mountain with a striking natural feature. A large hole runs through the mountain, resembling a giant eye. This natural landmark is known as Mountain Angel Eye, or Phja Piot in the Tay ethnic language, meaning "the mountain with a through-going hole through". According to scientific and archaeological researchers, this remarkable formation is the result of geological processes over millions of years.

Mountain Angel Eye was formed in Carboniferous-Permian limestone dating back more than 300 million years, at an altitude of approximately 650 -700 metres asl. Surrounding the landmark are layers of limestone mountains, winding streams and a carpet of lush green grass. At times, white clouds drift around the mountains, creating a picturesque scene where the mountains meet the sky against the backdrop of Cao Bang's landscape.

The scenery changes seasonally. In spring, wildflowers bloom along the lakeshore. In summer, rising water levels expand the lake across the valley. During the dry season, the low-lying land at the foot of the mountain emerges as a vast grassland, where herds of buffaloes and horses graze leisurely. When the waters return, the grassland gives way once again to a big lake, mirroring the limestone mountains and passing clouds. Each season paints the valley in a different light, giving the landscape an enduring appeal.

Photo: Hoang Khuyen

Mountain Angel Eye is part of the Thang Hen Lake complex, a system of 36 lakes which are interconnected by surface and underground waterways. Nearby, Nam Cha Lake offers another scenic spot to explore.

The mountain is also associated with a folk legend about Sung, a young Tay man. According to the tale, his 36 footsteps on the way to the capital created 36 lakes of various sizes. The hole through the mountain is said to be formed when his toe struck the rock as he stumbled. Passed down through generations alongside the natural landscape, this legend gives Mountain Angel Eye a special place in local cultural memory.

Recognising its distinctive geological and scenic value, Vietnam's Ministry of Culture, Sports and Tourism designated Mountain Angel Eye a National Scenic Site in 2021. The site is also a site of geological interest in Non nuoc Cao Bang UNESCO Global Geopark.

Indigenous culture

Nestled in the valley, Ban Danh village paints a picturesque scene, with traditional stilt houses roofed with yin-yang tiles and stone fences surrounding their yards. Rice paddies and maize fields are interspersed throughout the village, reflecting the peaceful rhythm of local life.

Visitors to Ban Danh can meet local people and learn about their daily work and routines. Cultural experiencing here often begins with simple things: trying local dishes, buying sweet potatoes, cassava or arrowroot grown by villagers, or fish and shrimp caught from the lake.

These everyday scenes offer visitors a glimpse into the Tay people's way of life, from their daily work to how they make use of the natural resources around them.

There is no need for a specially arranged cultural programme to experience local life. Through casual encounters, conversations and everyday activities in the village, visitors can gain a more personal understanding of the community. This sense of connection adds depth to a visit to Mountain Angel Eye, where discovering the landscape goes hand in hand with getting to know the people who call the valley home.

Experiences in Tra Linh valley

During the water season, visitors can explore the valley by bamboo raft and spend the night camping amid its scenic surroundings. These activities are particularly popular with younger travellers visiting Mountain Angel Eye. Tents set up on the grass, surrounded by limestone mountains and beneath the open sky create a peaceful setting for a night outdoors. Staying overnight also gives visitors the chance to watch the sunrise as the first rays of sunlight appear through the opening in the mountain.

The moment when the morning sunlight shines through Mountain Angel Eye is particularly appealing to photography enthusiasts and nature lovers. The sunrise is different each morning, shaped by the weather, passing clouds and the changing light of dawn.

Photo: Pham Huu Tuyen

Photo: Boss Travel

> *For those who prefer a more comfortable stay, in the Ban Danh, offers an alternative to camping. Whether spending the night at the homestay or camping in the valley, visitors can take their time enjoying the scenery, watching the landscape change and discovering more about local life.*

Mountain Angel Eye on the discovery route to eastern Cao Bang

Mat Than Nui is on the east route of Non nuoc Cao Bang UNESCO Global Geopark named "Experience traditional cultures in a wonderland". From here, visitors can extend their journey to Thang Hen Lake, Nam Cha Lake and other destinations around Tra Linh.

From its remarkable geological formation and seasonally changing valley to the everyday lives of local residents, Mountain Angel Eye offers a variety of experiences for those exploring eastern Cao Bang. Preserving the landscape, protecting the environment and respecting the local community's living space are essential to ensuring that the area's natural and cultural heritage continues to be treasured.

Amid Cao Bang's mountains, Mountain Angel Eye is open to the blue sky, grasslands and seasonal waters. For visitors, it may be a memorable photograph, a beautiful sunrise or a night camping beneath the stars, surrounded by the natural beauty of Tra Linh. The mountain holds a special place in the landscape and cultural life of the Tay people here.

